

23e JAARGANG
NUMMER 3
APRIL/MEI 2014

Tsjerkepaad

Kerkblad

Protestantse Gemeente

Tijnje - Terwispel

Protestantse Kerk

“LEVEN MET HART EN ZIEL!”

Ter overweging bij de kerkdiensten van ‘Palmzondag op weg naar Pasen’.

Palmzondag is de 6^e en laatste zondag in de Veertigdagentijd, de voorbereidingstijd op weg naar het Paasfeest. We lezen uit *Mattheus 21: 1 -11*, het verhaal van Jezus’ intocht in Jeruzalem, terwijl de mensen ‘Hosanna!’ roepen.

De kinderen gaan met hun mooi versierde palmpaasstokken in optocht door de kerk, en dan de dorpen in om attenties rond te brengen. De muziek van ‘De Bazuin’ zorgt voor een extra feestelijke noot. Tegen het einde van de dienst verandert de sfeer in de liturgie, want het is ook **Passiezondag**, het begin van de Stille Week: de intocht van Jezus in Jeruzalem is het begin van de weg die uitloopt op het lijden en sterven van Jezus. We lezen dan ook, naar oude gewoonte, een gedeelte uit het Lijdensevangelie, *Mattheus 21: 36 – 46*, en als slotlied zingen we Lied 556, speciaal voor de Palmzondag geschreven: *‘Heden Hosanna, morgen kruisigt Hem’*.

In de **Stille Week** die voor ons ligt zullen we ons in de kerk steeds verder gaan verdiepen in het lijdensverhaal van de Jezus. De diensten in de Stille Week zijn als de schakels in een ketting, ze sluiten op elkaar aan en horen bij elkaar. Als gemeente volgen we de Heer door het donker heen op weg naar het licht van Pasen.

Op **Witte Donderdag**, lezen we uit *Johannes 13: 1 – 15*, waar Jezus de voeten wast van zijn leerlingen, en ons leert om zo ook elkaar te dienen. En als we brood en wijn met elkaar delen, geven we gehoor aan de opdracht van Jezus, toen Hij op die laatste avond zei: ‘Doe dit om mij te gedenken’.

Op **Goede Vrijdag** komen we in stilte de kerk binnen, om samen te waken en te bidden. We lezen het Lijdensevangelie uit *Johannes 18 en 19*, uiteindelijk wordt de Paaskaars uitgeblazen, om te gedenken dat de Heer gestorven is, maar pas nadat nog één klein lichtje is aangestoken, als teken van hoop.

In de gebeden gedenken we alle mensen in de wereld met pijn en verdriet, alle mensen voor wie het leven donker is. Het wordt stiller en stiller in de kerk, de dienst heeft een open einde....

Op **Stille Zaterdag** is het in de kerk nog steeds donker en stil, maar dan wordt de nieuwe Paaskaars binnengedragen: ‘*Licht van Christus!*’

Met onze kleine Paaskaarsjes mogen we delen in het Licht van Pasen en het ook aan elkaar doorgeven. Langzaam maar zeker wordt het lichter in de kerk, we vieren met elkaar dat het licht van Christus de duisternis overwint.

In de lezingen staan we stil bij verhalen van uitredding en opstanding.

Daarna, vernieuwen en belijden we ons geloof, door de betekenis van onze doop te overdenken, bij het lezen van *Romeinen 6: 3 – 5*.

Tot slot lezen we het Paasevangelie uit *Mattheus 28: 1 - 10* en zingen we een Paaslied: *'U zij de glorie, Opgestane Heer!'*

Buiten is het nog donker, maar we nemen het licht van Christus mee in ons hart.

En op **Paasmorgen** komen we als gemeente van de Opgestane Heer bij elkaar in de kerk en vieren we in volle glorie het Feest van Pasen.

Na de stilte van de Veertigdagentijd barst nu het feest los!

In *Exodus 15: 19 -20* lezen we hoe Mirjam en de andere vrouwen hun tamboerijn pakken en gaan dansen en zingen, omdat ze gered en bevrijd zijn. Ook in de stille Paastuin breekt de vreugde door, lezen we in *Johannes 20: 1 – 18*, als Maria de Levende Heer ontmoet.

"Leven met hart en ziel!" is het thema, 'ontdek wat je beweegt'.

Het doopfeest van Djurre Pieter Bosma draagt extra bij aan de Paas-feest-vreugde.

Daarbij zingen we samen met het 'Paaskoor van gemeenteleden' oude én nieuwe Paas-liederen, zoals Lied 223: *'Opstaan, morgen, weg je sluiers, dans,... geef het leven glans, ... Lang leve God, die ons de morgen geeft, ... Leve de Zoon, die opstaat als de zon, Zijn grafkleed achterlaat, opnieuw begon.'*

Pasen, feest van Opstanding en toekomstperspectief,
feest van liefde en licht en leven!

*Dat deze Stille Week een goede week vol bezinning mag
zijn, die ons mag toeleiden naar de vreugde en het Licht
van Pasen, persoonlijk, en samen als gemeente...*

*Met een hartelijke groet,
Ds Corrie Pronk.*

DOOPFEEST!

Op zondag 20 april 2014, op het Feest van Pasen, hopen we in de kerk in Terwispel het doopfeest te vieren van **Djurre Pieter**, zoon van Tjeerd en Yvonne Bosma – van Miltenburg.

Djurre werd geboren op 28 januari 2014.

De familie woont aan de Romke van Damwei 37 in Tijnje. We feliciteren Yvonne en Tjeerd van harte met de doop van hun zoon en als gemeente bidden we hen zegen toe, dat zij samen als gezin mogen leven in het licht van Pasen, het licht van Gods liefde.

Ds Corrie Pronk.

Mededelingen vanuit de kerkenraad.

- De kerkenraad vergadert op woensdagavond 9 april en woensdagavond 21 mei.
- Vrijdagavond 28 maart heeft de jaarlijkse gemeenteavond plaatsgevonden. Er waren ongeveer 40 gemeenteleden aanwezig.
- Aan de restauratie van de kerk in Tijnje wordt druk gewerkt. Naar verwachting zal het werk rond eind mei klaar zijn. Bent u nieuwsgierig naar de stand van zaken, maak dan even een afspraak via dhr. Boele Nicolai. Hij laat u de vorderingen graag zien.
  - Tijdens de gemeenteavond is gestemd over het vermelden van de adresgegevens in het jaarboekje. De overgrote meerderheid is het eens met het besluit om de adresgegevens te blijven vermelden in het jaarboekje. Mocht u niet willen dat uw adresgegevens vermeld worden in het jaarboekje, geef dit dan even door aan mw. Tietia van der Meulen tel. 0513 571592.
- Na de zomerperiode gaan we volledig over op het gebruik van het nieuwe liedboek. Op dit moment is het mogelijk om een nieuw liedboek te bestellen via de kerk voor € 22,50. Er is een intekenlijst die zondags achter in de kerk op de sta tafel ligt.
  - Mw. Jannie From heeft tijdens de gemeenteavond aangegeven dat ze het ambt van ouderling weer op zich wil nemen. De kerkenraad is hier erg blij mee.
- In december 2014 is het 150 jaar geleden dat het

huidige kerkgebouw van Terwispel in gebruik is genomen. Een commissie zal hier, verdeeld over het najaar van 2014, op verschillende momenten aandacht aan besteden.

- Paaszondag 20 april D.V. zal Djurre Pieter, zontje van Tjeerd en Yvonne Bosma (Romke van Damwei) worden gedoopt.

- Zaterdag 26 april is het Koningsdag. Er wordt een boekenmarkt georganiseerd door gemeenteleden in de Utkomst.

- Een aantal gemeenteleden verzorgt elke zondag kinderneven- dienst. We hopen elke zondag op de aanwezigheid van kinderen.

Namens de kerkenraad,
Janneke Vrijburg

De kopij voor het volgende Tjerkepaad graag inleveren, uiterlijk woensdag 21 mei bij Tineke Altena, De Vonken 2, 8407 EC Terwispel, e-mail t.h.altena@tele2.nl

De bloemen zijn in de afgelopen periode, namens onze gemeente, als groet/bemoediging gegaan naar:

- 9 maart - Dhr. R. Hof, Romke van Damwei 34, Tijnje
- 16 maart - Dhr. E. Wouda, Tijnjeweg 20, Gersloot
- 23 maart - Dhr. J. van Sleen, Warrewei 64, Tijnje
- 30 maart. - Dhr. J. Barnhoorn, vd Veldestrjitte 18, Tijnje

In memoriam

Hinke van der Meulen – Lenos

In de afscheidsdienst hebben wij haar levensverhaal gehoord. De kinderen en kleinkinderen vertelden over mem en beppe.

Op 10 april 1913 is zij als oudste dochter geboren in Bovenknipe. Zij kreeg 11 broers en zussen. De familie Lenos verhuisde vele malen.

Als 25 jarige trouwde Hinke Lenos met Rinke van der Meulen in mei 1940. De oorlog was net uitgebroken. Het bruidspaar ging op de fiets naar het gemeentehuis en de kerk.

In 1944 werd Roelie geboren en in 1946 Durkje. Tot groot verdriet is Durkje op 24 december 1952 overleden aan kroep. In 1954 werd Johannes geboren.

Hinke van der Meulen-Lenos was vele jaren lid van de Gereformeerde vrouwenvereniging en de Chr. Plattelandsvrouwenbond. Op 73 jarige leeftijd is haar echtgenoot Rinke overleden.

Hinke had een “warber” leven.

Haar grote liefhebberij was breien voor goede doelen. Dit is ze tot haar 100^e jaar blijven doen.

Op 93 jarige leeftijd verhuisde ze naar de Lijte in Ureterp.

Op 10 april 2013 werd ze 100 jaar. Dit feest is gevierd met alle kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen. In het najaar is zij behoorlijk ziek geweest maar tot ieders verwondering zat ze toch weer bij de tafel te breien. Op 30 december kreeg ze een hersenbloeding en overleed zij op 16 januari.

Op woensdag 22 januari jl. hebben wij in de afscheidsdienst van Hinke van der Meulen – Lenos herinneringen gedeeld.

De schriftlezing was uit Jesaja 46 : 4 en Prediker 12 : 2 – 7 Op een dichterlijke manier wordt in dit bijbelgedeelte de ouderdom geschilderd.

Na de lente van de jeugd komt de zomer van het midden van het leven, en dan volgt de ouderdom als de winter. Ruim 100 jaren lang leefde Hinke in het vertrouwen op Gods liefde, zorg en troost. Zij is met liefde omringd door kinderen, klein – en achterkleinkinderen en heeft dat als grote zegen ervaren. Hinke leefde uit de liefde van God, in hem vond zij kracht. In dit geloof wensen wij de kinderen, kleinkinderen en verdere familie in Canada kracht en zegen van onze Vader.

Fokje Hokwerda en JanWillem de Bruin

Nieuws van de kerkrentmeesters.

Zoals u weet is de restauratie in de kerk van Tijnje inmiddels in gang gezet. Een gevolg hiervan is dat wij de

komende kerkdiensten in de kerk van Terwispel houden. De meesten van ons zijn reeds meerdere keren in Terwispel geweest. Het eventueel meerijden is ook geregeld. Mocht dat niet zo zijn en u bent niet mobiel genoeg, laat het ons weten.

In het Tsjerkepaad van februari heeft u o.a. enige punten kunnen lezen waar wij de aandacht op willen vestigen. Ik noem hier een paar:

Actie kerkbalans.

Sleutels kerk en ûtkomst.

Inleveren van begroting voor een activiteit.

Denken de commissies hierom?

Wij hebben nog geen begroting binnen gekregen van de volgende activiteiten; Palmpasen en de bloemen voor de paasviering!

We zijn in het verleden te vaak voor voldongen feiten gesteld en dat willen we voorkomen. Helpt u mee om onze gemeente ook financieel gezond te houden?

Verder is er dan de actie Kerkbalans. Inmiddels zijn de meeste enveloppen van de actie Kerkbalans weer binnen. Toch zijn er altijd personen die wij moeilijk thuis treffen en mocht dat bij u het geval zijn wilt u dan de envelop alsnog bij één van de kerkrentmeesters inleveren? Gemeenteleden die beloofd hebben de envelop te brengen of op te sturen en dit nog niet hebben gedaan verzoeken wij dit alsnog te doen. Bij voorbaat dank.

Restauratiegift.

Verheugd zijn wij met de toezegging van een gemeentelid met een bedrag van € 500,- voor de restauratie. Onze hartelijke dank hiervoor.

Wanneer er onder onze gemeenteleden ideeën zijn om iets voor de kerk te doen of te organiseren. Wij houden ons aanbevolen om daarin mee te werken.

Dit onder het motto “Denk met ons mee” Hoe houden wij de gemeente levendig en gezond.

E-mailadres.

Om gemeenteleden, als het nodig is, snel te berichten willen wij graag van u allen een e-mailadres hebben en dit adres wordt dan opgenomen in het ledenbestand.

Helpt u hieraan mee? Uiteraard op vrijwillige basis.

Gebruikt u hiervoor het formulier via de website.

<http://www.pkntijnje-terwispel.nl>

Mocht u iets zien of horen wat van belang is in onze kerkgemeenschap geeft u dit dan door aan de kerkenraad en/of het college?

Vacatures.

Als college hebben wij 2 vacatures zoals u hebt kunnen lezen. Hiervoor vragen wij uw aandacht om deze functies te “bemensen” Vraagt dit veel werk zult u misschien denken? Dat valt mee als het werk verdeeld wordt en de organisatie goed is.

Katske

We hopen u de volgende keer meer te kunnen berichten aangaande de verkoop van 't Katske. We zijn in gesprek met een gemeentelid die de gebruiksmogelijkheden bij de gemeente Opsterland onderzoekt en een gesprek daarover heeft met de wethouder.

Kerk Tijnje.

Foto's van de restauratie zijn te bezichtigen via de site.

<http://www.pkntijnje-terwispel.nl>

Namens de kerkrentmeesters,
Pieter Reitsma

Is het u bekend dat .....

... er elke zondag kindernevendienst wordt gehouden in de kerk

... negen paken en beppen en één heit dat beurtelings verzorgen

... er elke zondag iemand is die zich heeft voorbereid

... zij dit met veel "nocht" doen

... er dus best wat te doen is in de kerk, ook voor de kinderen

Geertje Jeeninga

Op weg naar Palmzondag met de **kindernevendienst**

In de afgelopen weken is er in de kindernevendienst gewerkt aan een palmpaasstok. Uit het verhaal van die zondag werd een symbool gehaald dat als versiering kon dienen voor de palmpaasstok. In de kerk werd na de preek dat symbool aan de palmpaasstok bevestigd.

Op 9 maart bij het verhaal van de intocht in Jeruzalem passen een paar **buxustakjes** die de palmtakken voorstellen waarmee de mensen zwaaiden.

In het verhaal van 16 maart verjaagt Jezus de kooplieden die van het tempelplein een markt maakten.

Muntstukken en papiergeld komen nu aan de palmpaasstok te hangen.

Het verhaal van de slechte wijnbouwers op zondag 23 maart wordt verbeeld door de **rozijnen** die nu in een zakje aan de stok komen te hangen. (vroeger hing men 30 rozijnen aan de palmpaasstok ter herinnering aan de 30 zilverlingen die Judas kreeg voor zijn verraad)

30 maart zien we de Farizeeën die geen antwoord weten op de vraag van Jezus over de Messias. Zij kunnen de grootheid van God niet bevatten, alsof ze door een koker kijken en zo niet de hele werkelijkheid zien.

Vandaag komt de **koker** aan de palmpaasstok.

Op 6 april zeggen Petrus en de andere leerlingen dat zij Jezus nooit in de steek zullen laten. Maar Jezus zegt, dat ze dat toch zullen doen voordat de haan drie keer kraait.

Nu komt er **een haan** aan de palmpaasstok.

Jan Tanja

Roze viering

Van de werkgroep “Geloof en Homosexualiteit Friesland” hebben we de volgende uitnodiging gekregen:

Zondag 25 mei 2014

Aanvang 15.30 uur

Oecumenische Friese Roze Viering

H.Martinus en de H.H.Bonifatius en Gezellen Kerk

Koningsstraat 26

9101 LR Dokkum

Info: www.werkgroepgh.nl

De werkgroep ontplooit tal van activiteiten om de hoofddoelstelling vorm en inhoud te geven:
Een homovriendelijk & inclusief kerkelijk klimaat in Friesland en verdere verdieping van de inzichten rondom geloof en seksualiteit binnen de kerken en geloofsgemeenschappen.

Op bovenstaande website kunt u meer informatie vinden.

Namens de diaconie,
Fokje Hokwerda Akkerman

Tsjerkepaad 2014.

Wij zijn weer bezig met de voorbereiding van Tsjerkepaad 2014. De deelnemende kerken zijn weer open op de zaterdagmiddagen van 5 juli tot en met 13 september. Het is de bedoeling dat wij onze beide kerken weer openstellen.

Evenals voorgaande jaren willen we graag wat extra's toevoegen.

Het verslag van Tsjerkepaad 2013 heeft u kunnen lezen in het pas verschenen jaarboekje 2014. De open kerken worden zowel door de bezoekers als door onze mensen, die optreden als gastheer / -vrouw, positief gewaardeerd.

Graag uw medewerking voor het slagen van deze activiteit.

We hebben al enkele ideeën over de inrichting van de kerken.

We hebben o.a. gedacht aan het tentoonstellen van oude bijbels en psalmen en gezangen boeken. Hiervoor hebben we uw hulp nodig. Heeft u hiervoor materiaal in de kast liggen en wilt u ze gedurende deze tijd afstaan, neem dan contact op met ondergetekende.

En wilt u eens gastheer/- vrouw zijn ?

We hebben een flink aantal vrijwilligers. De meesten doen maar één zaterdag dienst en zijn dit seizoen weer van de partij. Door omstandigheden zijn er altijd afvallers. Dus wilt u ook een zaterdagmiddag meedraaien, of wilt u eerst informatie, dan graag even een seintje naar mij.

Dirk Weidenaar (tel 571944)

Boekenmarkt 26 april

Gevraagd; 6 personen die een cake of koek willen bakken.

Gevraagd; Hebt u nog spullen staan die geschikt zijn voor het rad van avontuur dan kunt u contact opnemen met Ida Knobbe, Tryntsje Krist of Margriet Ziel.

Namens de boekenmarktcommissie,
Ida Knobbe

CMAD 27 april

De CMADienst op 27 april staat in het teken van een Iona viering. Op Iona, een eiland bij Schotland, staat een gerestaureerde abdij, waar een oecumenische groep mannen en vrouwen zoeken naar nieuwe wegen om te leven naar het evangelie in de wereld van vandaag. Net als in Thazé komen er veel bezoekers naar het eiland om de diensten in de “community” mee te vieren. In ons nieuwe liedboek staan ook een aantal Iona liederen. Na uitleg en oefenen van de liederen hopen we met elkaar een Iona viering te beleven.

Tiny Bouma en Alie de Bruin.

Collecte voor Grannies 2 grannies

Zoals u waarschijnlijk wel weet is er een groepje van 6 oma's (beppen) in Tijnje en Heerenveen die zich inzetten voor grootmoeders in Uganda, die de zorg voor hun kleinkinderen hebben, omdat de ouders zijn overleden aan aids.

Deze Grannies wonen vaak in heel slechte huisjes. Door spullen uit Uganda en eigengemaakte spullen te verkopen op braderieën en bij vrouwenbijeenkomsten (vrouwen van nu, passage en andere gelegenheden) hebben we al 10 grannies een nieuw huisje kunnen geven. Ria Bakker heeft directe contacten met de mensen die de huisjes bouwen en zorgt ook voor de spullen die we verkopen. (geen vervoerskosten). Tijdens de boekenmarkt op 26 april bij de kerk in Tijnje hopen we diverse spullen te kunnen verkopen, ook tweedehands spullen.

Dank aan de diakonie dat de collecte van 11 mei voor de grannies is. We hopen nog veel oma's daar blij te kunnen maken.

Namens de groep grannies 2 grannies Friesland alvast hartelijk dank.

Alie de Bruin

Uit kerkarchief

Terwispel in oorlogsjaren

Door aanleg Atlantikwall evacuees naar Opsterland (1942)

Dagelijks zien wij op de televisie vluchtelingenstromen die uit oorlogsgebieden proberen weg te komen. Zo'n 70 jaar geleden hadden wij bij ons een soort gelijke situatie

In het kerkarchief kwam ik lijsten tegen met alle huisnummers van Terwispel. Terwispel had toen nog geen straatnamen evenals de meeste dorpen in de gemeente Opsterland. De huizen in Terwispel waren genummerd van 2 tot en met 345. Nummer 1 is waarschijnlijk afgebroken. Achter de huisnummers staan de namen van de bewoners. Bij vrijwel alle namen werd het beroep van de bewoner vermeld. Op nummer 2 woonde Roel Hoogeveen, hij was boer aan de Tolheksleane en op nr. 345 woonde B. de Groot, fouragehandelaar.

Deze lijsten waren in 1942 opgesteld door het gemeentebestuur. Vrijwillig? Of onder dwang van de

bezetter? Ik denk het laatste.

GEMEENTEBESTUUR
VAN OPSTERLAND.

BEETSTERZWAAG,
TEL. No. 8.

17 December 1942.

255

*Wiss
brieven!*

Aan

den heer Ds. J. M. Roelofsen
te

TERWISPEL.

No. 6184.
ONDERWERP: Evacuatie.

Merbij doel ik u mede, dat door mij
heden het volgende telegram werd ontvangen:

"Bereid voor ontvangst 200 geëvacueerden"
"uit Noord-Holland op 29 December"
"President Directeur"
"Bureau Afvoer Burgerbevolking"
"Mulder"

Nadere inlichtingen worden u zoo spoos
mogelijk verstrekt.

De Burgemeester van Opsterland,

In augustus 1942 gaf Hitler opdracht tot het aanleggen van de Atlantikwall. Dit is de verdedigingslinie die zich uitstreckte van Esbjerg in Noorwegen tot Spanje. Voor de bouw van deze verdedigingslinie werden bunkers

gebouwd en mijnevelden aangelegd. De kuststrook moest hiervoor ontruimd worden. De bewoners uit de kuststrook werden gedwongen te vertrekken. Zo hoorde ik kortgeleden op de radio dat half Den Helder hiervoor is afgebroken.

Verschillende gemeentebesturen, waaronder ook Opsterland moesten voor de opvang van deze mensen zorgen. In ieder dorp was een plaatselijke commissie aangesteld bestaande uit 2 of 3 personen. Voor Terwispel waren dat de predikant, ds. Roelofsen, en de directeur van de zuivelfabriek, de heer Visser. Deze commissie was belast met de organisatie en bij conflicten moesten zij als bemiddelaars optreden.

Uit bijgevoegde brief blijkt dat op 29 december 1942 een transport met 200 evacuees met de trein in Heerenveen zal aankomen. Het transport werd vervolgd met de tram door de gemeente Opsterland. De eerste halteplaats was in Langezwaag, daarna reed de tram door naar Gorredijk. De evacuees bestemd voor Terwispel stapten uit bij de halteplaats te Lippenhuizen. Vervolgens ging de tram door naar Beetsterzwaag. Veldwachter J. Slot kreeg de opdracht te zorgen voor een ordelijk vervoer van de mensen met hun bagage naar de kwartiermakers (gastgezinnen). Hiervoor moest hij paarden en wagens regelen.

Ik weet niet of er meerdere transporten geweest zijn. De evacuees van genoemd transport van 29 december 1942 zijn over meerdere dorpen verdeeld. Uit de lijst met huisnummers en namen blijkt dat er in Terwispel

ruim 300 adressen in aanmerking konden komen voor de opvang van evacuees.

Bij enkele oudere inwoners heb ik nagevraagd of ze nog (jeugd)herinneringen hadden aan deze gedwongen evacuatie. Men wist soms wel dat er evacuees geweest waren, maar of dat nu betrekking had op deze evacuatie of op de hongerwinter van 1944/'45 was niet meer bekend.

Na de oorlog wilde iedereen graag zo spoedig mogelijk naar huis. Maar in een brief van de Substituut Commissaris Afvoer Burgerbevolking werd ten strengste verboden zich op weg te begeven. Ze zouden door het Militair Gezag onverbiddelijk worden teruggezonden.

“ In veel woningen zijn door de Duitschers mijnen en andere helsche machines geplaatst .

Eerst na zuivering van de woningen was terugkeer mogelijk.” Deze brief is verzonden door het gemeentebestuur en was ondertekend door de waarnemend burgemeester H.G.W. van der Wielen.

Interessant is dat de beroepen van ieder vermeld waren. Het dorpsleven was overzichtelijk. Iedereen verdiende toen zijn brood in eigen dorp. Er waren 68 veehouders, 14 middenstanders waarvan 8 bakkers. Verder arbeiders, zuivelbewerker en 2 scheepsbouwers A. en P. van der Werf. De kassier was H. Hemkes. Op een na waren het allemaal mannelijke beroepen. T. van der Berg was naaister. Werkende vrouwen kende men nog niet, er waren alleen maar meewerkende vrouwen.

Veel van de in de lijst vermelde namen kunt u op het kerkhof vinden.

Tijnje, Hendrik Span

Terwispel in oorlogsjaren hongerwinter 1944/'45

In de beruchte hongerwinter van 1944/'45 heeft Terwispel kinderen opgevangen. De organisatie was in handen van de kerken in samenwerking met (maatschappelijke) organisaties uit Holland.

Ook hier heeft ds. Roelofsen aantekeningen van gemaakt. Deze aantekeningen staan op "súteriche" blaadjes en met potlood geschreven. Papier was schaars, inkt was er niet en de ballpoint moest nog uitgevonden worden. Inwoners konden zich opgeven om huisvesting beschikbaar te stellen. Tevens kreeg men de vraag of er voorkeur was voor een jongen of meisje, leeftijd en godsdienstige gezindheid. Velen hebben aan dit verzoek gehoor gegeven. Er werd meestal geen voorkeur uitgesproken.

Ik citeer enkele notities uit de aantekeningen van de dominee. Zo blijkt dat bij Ynze Hoekstra (pake van Wiebe van der Vliet) werd vermeld, dat er voorkeur was voor twee meisjes in verband met de kleren (kan ik me indenken, hij had immers twee dochters H.S.). Bij weduwe B. v.d. Ende op nr. 284 is vermeld: 'een meisje

en streng orthodox'. Dit was door dominee onderstreept. Zij was dus wel een uitzondering in het vrijzinnige Terwispel. De buurman E. Bron, manufacturier, op nr. 283 kreeg ook een meisje. De twee meisjes sliepen bij wed. V. d. Ende. Tj. Veenstra had aangegeven niet iemand uit Amsterdam te willen opvangen. M. de Spa kan alleen dán een meisje huisvesten als voor beddengoed wordt gezorgd, afmetingen van het ledikant 1.90 bij 1.22m. Uit een niet gedateerde brief van inwoner J. Jonkman aan Roelofsen: *"U is, naar ik meen, ook mee belast met de regeling en de verdeling van de evacuee 's, wij zijn belast met 2. Wij zijn met 6 personen buiten de meid en klein met huizinge. Dat indien wij met 2 belast worden, zouden we liefst 2 schoolgaande kinderen hebben "*. Hoeveel kinderen in Terwispel zijn geweest, is niet uit de aantekeningen van Ds. Roelofsen op te maken. In Gorredijk was mevrouw Zantinge, vrouw van de dierenarts, het aanspreekpunt. In een brief van 24 maart 1944 schreef ze aan Roelofsen: *"A. s. donderdag gaat er weer een transport. Ze varen 's nachts en komen vrijdagmorgen in Friesland aan. Dan worden ze met bussen verder gebracht. In elk geval wordt er aan gewerkt de kinderen voor de Paaschdagen hier te krijgen"*. De overtocht ging van Amsterdam naar Lemmer. Er werd 's nachts gevaren in verband met beschietingsgevaar van zowel Engelsen als van Duitse troepen. In maart was het vervoer met bussen. Uit de aantekeningen blijkt dat de kinderen later met het paard en wagen werden vervoerd. In april 1945 bleek

kindertransport niet meer mogelijk. Dit blijkt uit deze geciteerde brief uit Haarlem, gedateerd 14 april 1945: *“dat het niet meer mogelijk is kinderen naar Terwispel te expediëren. Wij hadden erg veel hoop gehad voor Pasen nog een transport te regelen. Maar de huidige omstandigheden maken het te riskant. Zodra de oorlog voorbij is, blijft de noodzaak van uitzending bestaan. Mijn beste wensen voor het goed doorkomen van de oorlog.*

Onderstaande brief schrijft een radeloze vader uit Haarlem aan Ds. Roelofsen:

Haarlem 20-2-'45

Wel. Erwaarde Heer,

Derer dage kwam mij ter ore, dat U zich
bijzonder interesseerde voor de uitneming
van ondervoede stads kinderen naar uit
gemeente en omliggende dorpen.

Ik zelf heb thuis twee zoontjes in de
leeftijd van 15 en 13 jaar, die voor zover ik
het bereik kan reer zeker in aanmerking
worden komen. Ik ben namelijk niet meer
in staat het hoognodige aan mijn kinderen
te geven. Ik heb al het mogelijke gedaan, ben
daar de Noord geweest voor aardappelen
e.d., maar desalniettemin zijn we er wat
je noemt doorheen. Wij hebben geprobeerd
zo lang mogelijk ons zelf te helpen, maar nu
kan ik het niet meer. Ik hoop dan ook
varig, dat Gij al het mogelijke wilt doen
om ook mijn kinderen te redden.

Hopende op spoedige en algehele hulp,
verblijf ik met de meeste hoogachting

P. J. Geboorte data
20.2.

W. D. Pierre

Op de achterzijde van de brief staat: Richard de Pierre geb. 30 aug. 1929 en Jules François de Pierre geb. 20 nov. 1931. De heer De Pierre schrijft er nog bij dat indien beide jongens een ander adres krijgen, dit helemaal geen bezwaar is.

Het zou kunnen dat Ds. Roelofsen met de vraag van deze vader bij J. D. de Jong is geweest, omdat onderstaande brief ook in het archief zit.

“In antwoord op uw brief vanwege de genoemde jongens. Wij hebben sedert 5 weken een meisje uit Den Haag, die door mensen hierheen meegenomen is. Ze konden nergens plaats voor haar krijgen, zodoende hebben wij haar opgenomen. Het is nu moeilijk daar wij geen slaapgelegenheid meer hebben”.
Hoogachtend, J. D. de Jong

Enige jaren geleden heb ik telefonisch contact gehad met één van de twee. Beide jongens zijn inderdaad in Terwispel geweest. Er zijn geen blijvende contacten uit ontstaan. Hij was te jong om zich nu nog te herinneren waar en in welk gezin hij is geweest. Wel wist hij nog, dat er niet voor iedereen plaats was op de paard en wagen. Hij en zijn broer zijn komen lopen vanaf de boot in Lemmer naar Terwispel.

Tijnje, Hendrik Span

Bedankje

Hierbij wil ik – ook namens Jan – een ieder bedanken voor de vele kaarten, bloemen en bezoeken bij mijn verblijf in het ziekenhuis en thuis. Het doet je goed als er zoveel mensen aan je denken.

Hartelijk dank daarvoor.

Annie en Jan de Boer

Stokkershagen 20

Collecterooster

Zondag 13 april 2014 Palmzondag: Collecte Kerk in Actie Totale Werk - Sta stil bij droogte in Burkina Faso

Op 13 april is de landelijke collecte bestemd voor het totale werk van Kerk in Actie. Centraal staat de christelijke organisatie ODE, partner van Kerk in Actie, in Burkina Faso. Door extreme droogte mislukt de oogst in Burkina Faso al jaren. Hierdoor lijden veel mensen honger, want 80% van de bevolking leeft er van de landbouw. Onder de naam ODE werken tien kerken samen aan duurzame landbouw en organisatie van boeren. Zij ondersteunen de boeren zodat zij betere prijzen krijgen voor hun producten. Dankzij irrigatie,

waterputten, zaaigoed, meststoffen en microkredieten, bijvoorbeeld voor het opzetten van kleinschalige bedrijven, hebben al veel boeren en boerinnen blijvend geholpen. Hierdoor is er voor de gezinnen voldoende geld voor voedsel, gezondheid en onderwijs. Op deze palmzondag vragen wij uw bijdrage voor de gezinnen in Burkina Faso en andere projecten van Kerk in Actie. Kom in beweging... en geef voor het werk van Kerk in Actie. Uw steun is nodig..

zondag 20 april 2014: Collecte JOP Pasen - laat van je horen!

Met Pasen is de landelijke collecte bestemd voor JOP, Jeugdorganisatie van de Protestantse Kerk in de Nederland. Het is het verlangen van JOP, en van de jeugdwerkers die JOP ontmoet, dat elk kind zich geliefd weet door God. Daarom zet JOP zich in voor aansprekend jeugdwerk met inspirerende activiteiten en materialen.

De 40dagentijd was een periode van stilte en bezinning. Met Pasen breekt een nieuwe morgen aan en is het tijd om van je te laten horen: voor iedereen is er het goede nieuws van Jezus' opstanding. In het jeugdwerk kunnen kinderen en jongeren ontdekken wat dit goede nieuws en wat geloven voor hen betekent. Dat vraagt om een bijdrage van iedereen. Daar hebben we elkaar, jong en oud voor nodig.

Zonder uw steun kan JOP dit werk voor kinderen, jongeren en de jeugdwerkers niet uitvoeren. We bevelen de collecte van harte bij u aan!

**zondag 27 april 2014: Collecte Eredienst en Kerkmuziek
- Houd de lofzang gaande!**

De landelijke collecte van de Protestantse Kerk op zondag 27 april is bestemd voor Eredienst en Kerkmuziek. In de zondagse eredienst is muziek van groot belang. In muziek en zang uiten we onze gevoelens van zorg en verdriet, maar ook van blijdschap, hoop en vertrouwen. De Protestantse Kerk ondersteunt de gemeenten om de muziek te laten klinken door het maken van toerustingsmateriaal en het organiseren van bijeenkomsten voor predikanten, kerkmusici, cantorijen en gemeenteleden, bijvoorbeeld over het liedboek dat in 2013 verscheen. Want het in gebruik nemen van een nieuw liedboek is niet voor iedere gemeente even makkelijk. Met de opbrengst van de collecte voor Eredienst en Kerkmuziek kan de Protestantse Kerk gemeenten blijven ondersteunen om de muziek een goede plek te geven in de eredienst.

4 mei 2014 Collecte Protestantse Kerk Missionair Werk en Kerkgroei

Help de nieuwe kerk in Woerden

Mirjam Oosterhoff was eerst jongerenwerker in Woerden, nu organiseert ze in die stad activiteiten voor twintigers. Ze ontdekte dat juist die groep tussen wal en schip dreigde te vallen en daarom wilde ze iets voor hen doen. Maar dan buiten de kerkmuren, want de kerk heeft voor jongeren een heel hoge drempel. Mirjam bereikte de doelgroep via de sociale media. De activiteiten bestaan uit ontmoeting, zin zoeken en verdieping. De locatie is een kelder in een café-restaurant in het centrum van Woerden, gratis te gebruiken. Dáár vormen ze een kerk: jongeren ontmoeten elkaar, hebben steun aan elkaar. Ze zijn samen op zoek naar God en naar verdieping en dat wordt gevierd. De ondersteunende kerken in Woerden zijn enthousiast geworden, want Mirjam Oosterhoff bereikt mensen die anders niet bereikt worden. De opbrengst van de collecte is bestemd voor deze en andere pioniersplekken van de Protestantse Kerk. Van harte aanbevolen!

**Heeft u voor een dienst een oppas nodig?
Wilt u dan met de oppas van die zondag bellen?**

Zondag 13 april 9.30 uur dienst in: **Terwispel**

Palmpasen

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk
Begeleiding : De Bazuin
Oppas: Marrit v.d. Meulen 571801
Kindernevendienst : ja
Zondagsschool: Hendrika
Ouderling van dienst : Jan Willem de Bruin
Collectes zijn voor: 1^e diac./ kerk in actie
40 dagentijd totaal
2^e kerk
Bloemenbezorger: H.J. Lolkema

Donderdag 17 april **19.30 uur** dienst in: **Terwispel**

Witte Donderdag Heilig Avondmaal

mmv. 'het paaskoor' van gemeenteleden

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk
Organist: Ad de Koning
Ouderling van dienst: Beke Hendriksma
Collectes zijn voor: 1^e diaconie
2^e kerk

Neem uw nieuwe liedboek mee!

Vrijdag 18 april **19.30 uur** dienst in: **Terwispel**

Goede Vrijdag

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk

Organist: Ad de Koning

Ouderling van dienst: Geartsje Romkema

Neem uw nieuwe liedboek mee!

Zaterdag 19 april **21.30 uur** dienst in: **Terwispel**

Stille Zaterdag

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk

Organist: Ad de Koning

Ouderling van dienst: Pieter Reitsma

Neem uw nieuwe liedboek mee!

Zondag 20 april 9.30 uur dienst in: **Terwispel**

Pasen, feest van de opstanding van de Heer

En doopfeest van Djurre Pieter Bosma

“Leven met hart en ziel”

m.m.v. het ‘paaskoor’ van gemeenteleden

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk

Organist: Ad de Koning

Oppas: Ankie de Boer 572871

Kindernevendienst : ja

Ouderling van dienst: Ida Knobbe

Collectes zijn voor: 1^e diaconie

2^e landelijk jeugdwerk

Bloemenbezorger: D.Weidenaar

Zondag 27 april 9.30 uur dienst in: **Terwispel**

CMAD
Organist Willem Zijlstra
Oppas: Irene Overwijk 571475
Kindernevendienst : ja
Ouderling van dienst: Jan Willem de Bruin
Collectes zijn voor: 1^e diaconie
2^e kerk eredienst en muziek
Bloemenbezorger: H. Altena

Zondag 4 mei 9.30 uur dienst in: **Terwispel**

Voorganger: Ds. C.P. Meijer/heerenveen
Organist: Anton v.d. Meulen
Oppas: Johanneke Rog 571484
Kindernevendienst : ja
Ouderling van dienst: Ida Knobbe
Collectes zijn voor: 1^e diaconie
2^e kerk/miss.werk en
kerkgroei
3^e kerk en gebouwen
Bloemenbezorger: Mevr. J. From

Zondag 11 mei 9.30 uur dienst in: **Terwispel**

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk
Organist: Ad de Koning
Oppas: Cobina Dijkstra 571141
Kindernevendienst : ja
Zondagsschool: Taapke
Ouderling van dienst : Geartsje Romkema
Collectes zijn voor: 1^e diac./ grannies2grannies
2^e kerk
Bloemenbezorger: H.Hokwerda

Zondag 18 mei 9.30 uur dienst in: **Terwispel**

Voorganger: Ds. A.J.Jonker/Langezwaag
Organist: Rob Huyzer
Oppas: Joanne Dijkstra 571141
Kindernevendienst : ja
Zondagsschool: Foekje en Taapke
Ouderling van dienst: Pieter Reitsma
Collectes zijn voor: 1^e diaconie
2^e kerk
Bloemenbezorger: H.Span

Zondag 25 mei 9.30 uur dienst in: **Terwispel**
Bevestiging ambtsdragers

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk
Organist: Hielke v.d. Meulen
Oppas: Lianne Ziel 571624
Kindernevendienst : ja
Zondagsschool: alle leiding
Ouderling van dienst: Beke Hendriksma
Collectes zijn voor: 1^e diaconie
2^e kerk
Bloemenbezorger: F. Akkerman

Donderdag 29 mei 9.30 uur dienst in: **Terwispel**
Hemelvaart

Voorganger: Ds. C.K.J. Pronk
Organist: Ad de Koning
Oppas: Janneke v. Beek 752958
Kindernevendienst : ja
Ouderling van dienst: Jan Willem de Bruin
Collectes zijn voor: 1^e diaconie
2^e kerk

Zondag 1 juni 9.30 uur dienst in: **Terwispel**

Voorganger: Ds. A.J. Finnema/O'wolde
Organist: Hielke v.d. Meulen
Oppas: Marrit v.d. Meulen 571801
Kindernevendienst : ja
Ouderling van dienst: Ida Knobbe
Collectes zijn voor: 1^e diaconie
2^e kerk
3^e kerk en gebouwen
Bloemenbezorger: T.Romkema

Protestantse Kerk